

KOMMUNSTYRELSEN

Inkom: 2020-05-11

Dnr **00133/2020-007**

2020-04-17

Lekmannarevisorn
i Arvidsjaur Energi AB,
Arvidsjaur kommun

Till årsstämman i Arvidsjaur Energi AB
organisationsnummer 556560-4105

Till fullmäktige i Arvidsjaur kommun

Granskningsrapport för år 2019

Jag, av fullmäktige i Arvidsjaur kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Arvidsjaur Energi AB:s verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av årsstämman fastställda ägardirektiv.

Jag har översiktligt granskat följsamheten till ägarens styrande dokument och om bolagets verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll.

I min översiktliga granskning av bolagets verksamhet har det inte framkommit några väsentliga brister i styrelsens styrning, måluppfyllelse och kontroll av verksamhet respektive ekonomi, bortsett från en mindre avvikelser i den interna kontrollen.

Jag bedömer att verksamheten i stort bedrivs på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Jag bedömer bolagets interna kontroll som inte fullt tillräcklig.

Jag åberopar bifogade redogörelse.

Arvidsjaur 2020-04-17 *signerad via mail 2020-04-20 kl. 19.25*

Rikard Lundström
Lekmannarevisor

Bilaga:

Granskningsredogörelse, Grundläggande granskning 2019 Arvidsjaur Energi AB

Arvidsjaur Energi AB

Grundläggande granskning 2019

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund och syfte.....	3
2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning.....	3
2.3. Revisionskriterier.....	3
2.4. Genomförande	4
3. Kommunens styrmodell.....	5
4. Granskningsresultat	6
4.1. Bolagets styrning av verksamhet och ekonomi.....	6
4.2. Bolagets uppföljning av verksamhet och ekonomi	7
4.3. Bolagets arbete med intern kontroll	8
5. Sammanfattande bedömning	9
Bilaga 1: Källförteckning	11

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av lekmannarevisorn i Arvidsjaur Energi AB översiktligt granskat styrelsen i syfte att bedöma måluppfyllelsen samt om styrelsen har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

I vår översiktliga granskning av bolagets verksamhet har det inte framkommit några väsentliga brister i styrelsens styrning, måluppfyllelse och kontroll av verksamhet respektive ekonomi. Vi bedömer dock att styrelsen inte har tillräckligt fungerande rutiner för den interna kontrollen.

För vår sammanfattande bedömning, se avsnitt 5.

2. Inledning

2.1. Bakgrund och syfte

Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de lekmanarevisorer som utsetts i företag enligt kommunallagens 10 kap. 2–6 §§, även verksamheten i de juridiska personerna.

Lekmanarevisorn ska, enligt aktiebolagslagens 10 kap. 3 § granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen skall utgå från god revisionsred. Enligt God revisionsred 2018 ska den grundläggande granskningen innehålla:

- ▶ Granskning av måluppfyllelse.
- ▶ Granskning av styrning och intern kontroll.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred, samt risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2019.

2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsred. Den grundläggande granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har styrelsen en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?
- ▶ Har styrelsen en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?
- ▶ När styrelsen måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?

Granskningen avser Arvidsjaur Energi AB. I tid avgränsas granskningen huvudsakligen till verksamhetsår 2019.

2.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen
- ▶ Aktiebolagslagen
- ▶ God revisionsred 2018
- ▶ Relevanta kommunspezifika styrdokument text;

- ▶ Bolagsordning för respektive bolag
- ▶ Ägardirektiv för respektive bolag
- ▶ Kommunfullmäktiges reglemente för intern kontroll
- ▶ Regler för verksamhets- och ekonomistyrning

2.4. Genomförande

Granskningen har genomförts genom dokumentgranskning (protokoll samt tillhörande handlingar) samt en intervju med styrelseordförande i Arvidsjaur Energi AB.

3. Kommunens styrmodell

Kommunfullmäktige har fastställt den nuvarande styrmodellen i "Reglemente för verksamhets/ekonomistyrning" under år 2017. Styrmodellen ger en yttre ram för styrningen som gäller för styrelser, nämnder och bolag i Arvidsjaur kommunkoncern. Inom denna ram fastställer respektive styrelse och nämnder egna regler för styrning och uppföljning av mål och resurser.

Det praktiska målarbetet för bolagen enligt styrmodellen kan delas in i 3 nivåer:

- ▶ *Nivå 1:* Kommunfullmäktige antar övergripande mål som gäller hela kommunkoncernen. De övergripande målen gäller för mandatperioden med ett års förskjutning.
- ▶ *Nivå 2:* Varje övergripande mål ska brytas ned till 3–6 mål för den egna styrelsen. Styrelsens mål följs upp av fullmäktige.
- ▶ *Nivå 3:* Styrelsens mål ska i sin tur brytas ned till verksamhetsnära aktiviteter som ansvarig styrelse följer upp. Hur aktiviteterna ska tas fram bestämmer styrelse i samarbete med den egna förvaltningsorganisationen. Varje aktivitet ska ha en fastställd indikator som mäter och kan ge svar om aktiviteten utförts och till vilken grad respektive mål uppnåtts. Målformuleringar med aktiviteter sammanställs i Mål- och resursplan.

Bolagsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt fullmäktiges övergripande mål, fastställd budgetram och lagstiftning. Bolagen ska rapportera sin uppföljning av ekonomi och mål i en delårsrapport för perioden januari – augusti samt i årsredovisningen. Efter andra tertialet ska Arvidsjaur Kommunföretag AB (AKAB) lämna en delårsrapport för AKAB och dess dotterbolag.

För att säkerställa att styrelsen arbetar efter fullmäktiges mål och inriktningar på ett ändamålsenligt sätt har fullmäktige år 2015 fastställt "Reglemente för intern kontroll". Vidare ska reglementet säkerställa en tillförlitlig rapportering av verksamhet och ekonomi.

Enligt reglementet har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret för att det ska finnas en god intern kontroll. De ska säkerställa att det finns en organisation för intern kontroll i kommunen. Bolagsstyrelsen ska varje år anta en internkontrollplan för säkring av bolagets ledning och styrning. En skriftlig risk- och väsentlighetsanalys ska ligga till grund för internkontrollplanen.

Internkontrollplanen bör enligt reglementet minst innehålla:

- ▶ Genomförd riskbedömning
- ▶ Valda kontrollmål
- ▶ Vem som ansvarar för att utföra uppföljning och rapportering
- ▶ Till vem uppföljningen ska rapporteras
- ▶ När rapportering ska ske

Resultatet från internkontrollplanen ska rapporteras till kommunstyrelsen och kommunrevisorerna i samband med delårsrapporten respektive årsredovisningen. Kommunstyrelsen upprättar efter årets slut en sammanfattande rapport av nämndernas/styrelse uppföljning av intern kontroll. Bolagsstyrelsens ansvar preciseras ytterligare i bolagets ägardirektiv.

4. Granskningsresultat

4.1. Bolagets styrning av verksamhet och ekonomi

4.1.1. Iakttagelser

Styrning av verksamheten

Bolaget har följande verksamhetsmål enligt ägardirektiven:

- ▶ Arbeta för att öka användandet av lokala bränslen när så är lägligt ur ekonomisk och verksamhetsmässig synpunkt.
- ▶ Att bolaget är konkurrenskraftigt och tillse att Arvidsjaur har en attraktiv avgiftsstruktur inom bolagets verksamhetsområde.
- ▶ Att i samband med utbyggnaden av fjärrvärmenätet i möjligaste mån arbeta för samlokalisering av nedläggning av rör för bredband.
- ▶ Bolagets verksamhet skall i alla delar bygga på en miljömässigt hållbar utveckling.

Styrelsen för Arvidsjaur Energi AB har 2018-12-12 antagit 2 mål för 2019 – 2020, båda målen uppges ha bäring i fullmäktiges övergripande mål respektive målen i ägardirektiven.

Målen som styrelsen beslutade om är följande:

- ▶ *Oljeförbrukningen ska vara under 100 MWh årligen.*
Målet uppges vara kopplat mot målet i ägardirektiven om att öka användningen av lokala bränslen samt målet om en miljömässigt hållbar utveckling. Vidare uppges målet vara kopplat till fullmäktiges övergripande mål "Miljöhänsyn i all verksamhet".
- ▶ *Under 2019 ska alla större kunder erhålla ett besök av personal från Arvidsjaur Energi för en genomgång av kundens förbrukning över tid samt förslag till åtgärder om något onormalt framkommer vid dessa besök.*
Målet uppges ha bäring mot målet i ägardirektiven om en miljömässigt hållbar utveckling samt fullmäktiges perspektiv medborgare/kund.

Styrelsen har i september 2019 antagit en affärsplan som beskriver verksamhetens syfte samt antagna mål och handlingsplan för de närmsta 18 respektive 48 månaderna. Målen i affärsplan är samma som ovan beskrivna men det beskrivs även olika aktiviteter, t.ex. att ett miljöledningssystem är påbörjat.

Vidare har styrelsen antagit arbetsordning innehållande VD-instruktion i februari 2019.

Styrning av ekonomin

AKAB har 2017-01-16 fastställt ekonomiska mål för Arvidsjaur Energi AB.

- ▶ *Avkastningskrav:* Rörelseresultat exkl. avskrivningar i % av rörelsens intäkter ska vara 35 %.
- ▶ *Soliditet:* Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i % av balansomslutning. Ska vara minst 18 %.

Styrelsen för Arvidsjaur Energi har i oktober 2018 antagit internbudget för 2019. Budgeterat resultat efter finansiella poster uppgår till 1 710 tkr. Vi noterar att den antagna internbudgeten för 2019 inte uppfyller moderbolagets avkastningskrav på 35 %. Den budgeterade avkastningen är 29 %. Enligt AKABs VD pågår för närvarande en diskussion i moderbolaget om en eventuell sänkning av avkastningskravet. AKABs styrelse har dock ännu inte fattat något beslut i frågan.

I övrigt noterar vi att bolagets styrelseordförande fortfarande innehar rollen som arbetande ordförande i bolaget. Enligt intervju arbetar styrelsen aktivt med VD-frågan och flera kandidater har varit aktuella. Intresset för VD-posten beskrivs dock som låg till följd av att tjänsten endast är deltid.

4.2. Bolagets uppföljning av verksamhet och ekonomi

4.2.1. Iakttagelser

Uppföljning av verksamhet

I september har styrelsen godkänt delårsrapport per augusti 2019. I delårsrapporten framgår att målet om oljeförbrukning under 100 MWh kommer att uppfyllas då ingen olja förbrukats under perioden. Mål om kundvård bedöms i delårsrapporten vara delvis uppfyllt.

I årsredovisningen för 2019 bedömer styrelsen att ägardirektivens mål har beaktats i all verksamhet. Måluppfyllelsen beskrivs endast kortfattat, b.l.a. att lokalt bränsle upphandlas i den omfattning som är möjlig.

För målen som utgår från fullmäktiges övergripande mål så bedömer styrelsen att båda antagna målen är uppfyllda och arbetet fortsätter under år 2020.

- ▶ *Oljeförbrukningen ska vara under 100 MWh årligen.*
- Mål är uppfyllt då ingen olja förbrukats vid produktion.
- ▶ *Under 2019 ska alla större kunder erhålla ett besök av personal från Arvidsjaur Energi för en genomgång av kundens förbrukning över tid samt förslag till åtgärder om något onormalt framkommer vid dessa besök.*
- Under året har besök genomförts för 10 större kunder. Styrelsen bedömer målet som uppfyllt. Det framgår dock inte hur stor andel av de större kunderna som Arvidsjaur Energi har besökt.

Uppföljning av ekonomi

I delårsrapport per augusti 2019 prognostiserar styrelsen att avkastningskravet på 35% inte kommer att uppnås. Inga åtgärder beslutades av styrelsen i samband med detta.

I årsredovisningen framgår att årets resultat efter finansiella poster blev 986 tkr. De ekonomiska målen från AKAB har delvis uppnåtts:

- ▶ *Avkastningskrav:* Rörelseresultat exkl. avskrivningar i % av rörelsens intäkter ska vara 35 % men blev endast 26,3%. Målet blev därmed inte uppfyllt.

- ▶ *Soliditet:* Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i % av balansomslutning. Ska vara minst 18 % och uppgick för år 2019 till 19,8 %.

4.3. Bolagets arbete med intern kontroll

4.3.1. Iakttagelser

Styrelsen antog i oktober 2018 en internkontrollplan för 2019. Internkontrollplanen innehåller två kontrollmoment (leverantörsfakturor och kompetensutveckling) med VD som kontrollansvarig. För respektive kontrollmoment finns en beskriven risk och konsekvensanalys i textform. I internkontrollplanen framgår dock inte till vem uppföljning ska rapporteras samt när rapportering ska ske. Vi observerar att det är samma kontrollmoment som för 2018 och 2017.

I vår granskning kan vi inte se att resultatet från kontrollerna i internkontrollplanen för år 2019 har rapporterats till styrelsen. Enligt ordförande ska den internkontrollplan som i december 2019 antagits för år 2020 följas upp på styrelsemöte i maj 2020. Denna internkontrollplan innehåller samma kontrollmoment som föregående års planer.

5. Sammanfattande bedömning

I vår översiktliga granskning av bolagets verksamhet har det inte framkommit några väsentliga brister i styrelsens styrning, måluppfyllelse och kontroll av verksamhet respektive ekonomi. Vi bedömer dock att styrelsen inte har tillräckligt fungerande rutiner för den interna kontrollen.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Bedömning
Har styrelsen en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att styrelsen i stort har en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi.</p> <p>Styrelsen har antagit mål, affärsplan, arbetsordning och VD-instruktion för 2019. Däremot uppfyller inte antagen internbudget moderbolagets avkastningskrav på 35%.</p> <p>Vi noterar även att styrelsen ännu inte har tillsatt någon VD. Bolagets styrelseordförande innehar fortfarande rollen som arbetande ordförande.</p>
Når styrelsen måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att styrelsen delvis når måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi.</p> <p>Vi grundar vår bedömning på att avkastningskravet inte är uppfyllt. För målen utifrån fullmäktiges övergripande mål har ingen olja förbrukats varav målet är uppfyllt. För mål om kundbesök framgår att 10 kunder har besökts men inte hur många kunder som återstår innan alla har besökts.</p> <p>Vi kan inte bedöma om verksamhetsmålen utifrån ägardirektiven är uppfyllda eftersom de inte har några mätbara indikatorer eller utförlig beskrivning av hur bolaget har beaktat målen i verksamheten.</p>
Har styrelsen en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att styrelsen inte har tillräckligt fungerande rutiner för den interna kontrollen.</p> <p>Vi grundar vår bedömning på att internkontrollplan för 2019 har fastställts först i oktober 2019 samt att styrelsen inte har gjort någon uppföljning av utförda kontroller. Internkontrollplanen saknar även fastställd tidpunkt för återrapportering av utförda kontroller, vilket krävs enligt reglemente för intern kontroll. Vidare riskerar en oförändrad internkontrollplan sedan 2017 att inte nya risker tas med i riskanalysen som ligger till grund för internkontrollplanen.</p>

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi Arvidsjaur Energi AB att:

- ▶ Genomföra och dokumentera en utförlig risk- och väsentlighetsanalys som grund för internkontrollplan.
- ▶ Specificera i internkontrollplan vilka tidpunkter som kontroller ska rapporteras.
- ▶ Säkerställ att antagen budget uppfyller de ekonomiska målen.
- ▶ Arbeta aktivt med rekrytering av VD.

Arvidsjaur den 15 april 2020

David Larsson
Revisionskonsult, EY

Linda Marklund
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Bilaga 1: Källförteckning

Intervjuade funktioner:

- ▶ Arbetande styrelseordförande för Arvidsjaur Energi AB

Dokument:

- ▶ Reglemente för verksamhets- och ekonomistyrning (antaget av fullmäktige §177, 2015-11-24)
- ▶ Arvidsjaur kommun, Mål- och resursplan 2019–2021
- ▶ Reglemente för intern kontroll
- ▶ Ägardirektiv – Arvidsjaur Energi AB (fullmäktige §32 2017-02-28)
- ▶ Internkontrollplan 2019 och 2020.
- ▶ Arvidsjaur Energi AB Affärsplan (antagen av styrelsen 2019-09-18)
- ▶ Arvidsjaur Energi AB Delårsrapport t.om. augusti 2019.
- ▶ Arvidsjaur Energi AB Årsredovisning 2019.
- ▶ Arvidsjaur Energi Styrelseprotokoll 2018-2020.
- ▶ Arvidsjaur Energi AB Arbetsordning (antagen 2019-02-27)